

[Oluf Johansen.]

føre frem angaaende denne Lovgivning, og jeg skal tillade mig at gøre et Par Bemærkninger. Først og fremmest vil jeg gerne fremføre et Klagesuk, som mange Gange, naar man kommer ud i Landet, lyder fra Haandværkerkredse — det gælder denne Lovgivning og maaske ogsaa i nogen Grad Reparationsloven — over, at man maa vente vel længe paa Afregning, naar man er færdig med Arbejdet, og andetsteds er der fremført den Klage, at det trods Overenskomst med Skovvejerne kniber med at faa dansk Tømmer frem til Bygning af Huse.

Denne Lovgivning er jo stadig blevet udvidet og med Rette, thi den har dannet Rammen for et socialt Boligbyggeri af betydeligt Omfang. Der er ud over det, jeg her har nævnt, en bestemt Side af Sagen, jeg gerne ved denne Lejlighed vil sige et Par Ord om, nemlig: Hvem kan faa Laan til et Landarbejderhus, og hvem kan ikke? Jeg erindrer, at man første Gang, Loven blev vedtaget, fra forskellig Side søgte saa skarpt som muligt at præcisere, hvor Grænsen laa, og de, der vilde trække denne skarpe Grænse, ønskede derved at udelukke enhver, der ikke var Landarbejder i egentligste Forstand, ikke var det som Helaarsarbejder, ligesom enhver, der blot havde anden Beskæftigelse, blot et Par Dage om Ugen, ikke kunde faa Laan. Ud fra denne Betragtning formedes Loven, og i Betænkningen blev det yderligere tydeliggjort, og husker jeg ret, faldt der ved anden Behandling et Par Ord fra Landbrugsministeren, som yderligere skulde understrege dette Forhold.

Nu har vi arbejdet i Praksis med denne Lovgivning i en 2—3 Aar, og det vilde maaske være naturligt, om den højtærede Landbrugsminister i det Udvalg, der bliver nedsat, gav lidt Oplysninger om, hvordan det nævnte Forhold har virket i Praksis. Jeg ved, at mange Ansøgere falder for Grænsen, og at der maaske ogsaa er mange, som glider igennem, alt efter som deres Ansøgning er blevet sat op. Mit Spørgsmaal er da: Giver den skarpt opstillede Grænse alligevel ikke Grundlag for nogen Tilfældighed, og virker den i Praksis ikke saadan, at mange søger Laan som Landarbejdere, men maaske, før de har bygget deres Landarbejderhus, delvis er Skov- eller Teglværksarbejdere for ikke at sige Tørvearbejdere, som alligevel i al Fremtid tager de Begunstigelser, som Landarbejderhuse giver Landarbejdere? Jeg ved godt, at skal man strække

sig her, maa der flere Penge til, men staaende over for Enkelttilfælde maa man alt for ofte beklage, at dygtige og respektable Arbejdere, som i kortere Tid er traadt uden for den nævnte Linie, bliver skubbet til Side.

Det, jeg her har fremført, tager Sigte paa at tale disse Menneskers Sag over for Administrationen af den heromhandlede Lovgivning.

Saa er der en anden Ting, jeg til Slut gerne vil sige et Par Ord om, foranlediget af en Udtalelse, der blev fremsat i Folketinget af Venstres Ordfører dér. Spørgsmaalet blev stillet saadan op, om man skal have Landarbejderhuse eller Udstykning. Har jeg forstaaet Ordføreren for Venstre i Folketinget ret, er jeg enig med ham i den Betragtning, at Udstykningen bør fremmes. Men kan man stille Spørgsmaalet op paa den Maade, at man siger: enten det ene eller det andet? Jeg tror det ikke. Jeg har med Glæde medvirket til Oprettelse af Landarbejderhuse. Disse Huse skal være Hjem for de Folk ude paa Landet, som ønsker at staa i lønnet Forhold til en Arbejdsgiver, medens Statshuse med et Jordtilliggende paa 10—15 Tdr. Land skal være Hjem for den Ungdom paa Landet, der ønsker at blive selvstændige Landbrugere. Derfor skal man ikke stille Spørgsmaalet saadan op. Det er to forskellige Begreber, og jeg vil for at klargøre min Stilling tilføje, at jeg ser nødig, at man under disse Tiders ugunstige Vilkaar for vor Land ungdom skulde give dem et Landarbejderhus at bo i og bilde dem ind, at de er blevet Husmænd.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Jeg takker de ærede Ordførere for de anbefalende Udtalelser. Jeg forstaar, at man ønsker Lovforslaget henvist til en Udvalgsbehandling. Dette skal jeg ikke modsætte mig, og jeg skal ogsaa være rede til, hvis man ønsker min Nærværelse og Samarbejde, at komme til Stede i Udvalget, men vil gerne henstille, at Udvalgsarbejdet bliver saa kort som muligt.

I Anledning af det direkte Spørgsmaal, der blev stillet til mig af det ærede Medlem Hr. Korsgaard angaaende min Stilling til Spørgsmaalet om en lignende Rentefrihed for en Del af Byggelaanet med Hensyn til Arbejderboliger, der opføres af Arbejdsgiverne, som den her foreslaaede for Arbejdernes Vedkommende, vil jeg gerne sige, at det synes jeg er betænkeligt. Jeg tror ikke, man saadan ligefrem skal tilstræbe, at der bliver opført alt for mange Boliger